

ستاره در مه

خودآموز زیان سوئدی را می بندد و به صدای نفس های مردی که
تازه به اتاق ستاره رفته گوش می کند؛ زوزه‌ی خفه و کشدار سگی در
حال مرگ. و صدا درخالی‌ی سرش می پیچد و به تصویرهای کج
و معوج سگ هایی بدل می شود که در حال جفت گیری اند و
همبازی هایش می کوشند آنها را با چوب و سنگ از هم جدا کنند. آنها
زوزه می کشنند و جدا نمی شوند؛ میان مرگ و زندگی به هم می پیچند،
دندان نشان می دهنند، و کف دهانشان، چون ذرات پودری سفید، در
فضا پخش می شود. او وحشت زده و مضطرب به دیوار می چسبد و با
همه‌ی ترسی که از سگ‌ها دارد، نمی تواند چون دوستانش به آنها حمله
کند.

خودآموز سوئدی را به کناری می گذارد. نفس های مرد و تصویر
سگ‌ها رهایش نمی کنند. در اتاق راه می افتد؛ به شیشه های پنجره،
که ماه هاست زخمی شده اند، خیره می شود؛ به بچه هایش نگاه
می کند - به سیروس که مدت هاست خوابش برده، و به صنور که تازه
پلک هایش سنگین شده اند و مردمک هایش، در خوابی خرگوشی، از

میان مژه هایش دیده می شوند؛ دو مروارید درشت کبود؛ درست شبیه
چشم های ستاره.

عینکش را از روی چشم بر می دارد، با انگشت شیشه هایش را
می مالد و نفسی عمیق می کشد. نفسش با صدای نفس های مرد درهم
می شود و خشمی لزج و داغ بر او هجوم می آورد؛ مثل همان هیولا بی
که شب ها از میانه ای کویر باستانی ای رویروی خانه ای کودکی اش
بر می خاست، ذره ذره بزرگ می شد، به دور خود می چرخید، لوله
می شد، و تا ماه می رفت و گرد و خاکش را به پنجره ای اتاقی که او در
آن می خفت می گرفت. شاید دو هفته ای می شد که آمده بود.
می آمد و می رفت. وقتی نبود او خالی ای خالی می شد؛ بی هیچ
درد و بی هیچ آرامشی. اما وقتی می آمد سرگشته و بی تابش می گرد
و نمی دانست با آن چه کند. سکوت می گرد. ساکت و ساکت تر می شد.
هرچه بی تابی و سرگشته ایش بالا می گرفت بیشتر سکوت می گرد.
ماه ها می شد که جز با کلماتی ضروری و روزمره با هیچ کس سخن
نگفته بود. دیگر حتی جواب سلام ستاره را هم نمی داد. حتی به بچه ها
هم جزو سه کلمه ای عادی چیزی نمی گفت. از صبح که می رفت تا
خیابان ها را گز کند، در کافه ها چای بنوشد، و در کتابخانه ها
خودآموزه های زبان سوئدی را بخواند، تا غروب که با اضطراب و تردید
بر می گشت، به هیچ کس چیزی نمی گفت. وقتی می رسید که ستاره
تازه میز شام را چیده بود. می نشست و در سکوت غذا می خورد و به
ستاره، که با دو قلوه ای چهارساله شان حرف می زد، نگاه نمی کرد.
بچه ها هم فقط با ستاره حرف می زندند؛ گویی دریافتہ بودند که

گلدن آرک

پاسخشان را تنها باید از مادر بگیرند.
شام که تمام می شد، بچه ها را به اتاقشان می برد تا یکی دو
 ساعتی بازی کنند و بعد بخوابند؛ بی آنکه حرف زیادی با آنها بزنند.
وقتی بچه ها بازی می کردند، یا وقتی در حال خوابیدن بودند، او صاف
و بی حرکت روی صندلی می نشست و به کتاب خودآموزی که روی
پایش باز بود نگاه می کرد. لولوی سرخرمنی شده بود تا بچه ها بیرون
ندوند و یا به سر و کول هم نزنند. اما همه ای حواسش در پی ای ستاره
بود؛ بی آنکه او را ببیند همه ای رفتارها و برنامه هایش را، که رفته
رفته شکل ثابتی به خود گرفته بودند، می دانست.

می دانست که وقتی او بچه ها را به اتاقشان می آورد، ستاره با
عجله ظرف ها را می شوید و آشپزخانه را مرتب می کند. می دانست
چه وقت از پله ها بالا می رود، چه وقت لباس بتنفس یا سبزش را
می پوشد - دو لباسی که گردن و شانه ها و نیمی از پستان هایش را
نشان می دادند و ا فقط در این مدت، و فقط شب ها، از آنها استفاده
گرده بود.

می دانست چه وقت پشت میز آرایشش می نشیند و پشت
چشم هایش را کبود یا سبز می کند، به مژه هایش ریمل می مالد، و
خطی از گوشه ای چشم ها تا نزدیکی ای بینی اش می کشد - خطی که
چشم های کبود رنگش را خمارتر و زیباتر می کند - و می دانست چه
وقت موهای خرمایی رنگش را دور گردن و شانه های عربانش می ریزد.
پشت پنجره ای زخمی، که بعد از پایان جنگ هم نوار چسب هایش
را نکنده بود، می ایستد و به یک حلقه ای درشت موی ستاره فکر

هم می‌انداخت.

صدای نفس‌های مرد نمی‌گذارد که او به راحتی به آن روزها برگردد. ستاره به زمین و آسمان ناسزا می‌گفت؛ به آنها بیک که همه چیز را ویران کردند و زندگی‌ی او را به آنجا کشاندند. و بیشتر شب‌ها گریه‌ای آرام و فرو خورده حرف‌هایش را تمام می‌کرد. و او می‌رفت، کنار ستاره می‌نشست، بغلش می‌کرد، موها یش را نوازش می‌داد، و ستاره به نوازش‌های او سر می‌سپرد. اما هیچ‌کدام نمی‌خواستند در یک رختخواب بخوابند یا با هم عشق‌بازی کنند. ستاره حتی نمی‌گذاشت او صورتش را ببسوسد. فقط سر بر شانه‌ی او داشت و آرام و دردناک ناله می‌کرد. و او، همراه با نوازش موها ی ستاره، تسلیش می‌داد: - تمام می‌شود. بالاخره تمام می‌شود. از این خراب شده می‌روم.
می‌روم سوئد. خیلی دیگر نمانده.

و ستاره آرام می‌گرفت و میان رویای مبهم سوئد به خواب می‌رفت...

اما از وقتی که آن خشم لزج و داغ به سراغش آمده بود دیگر نتوانسته بود حتی با ستاره حرف بزند. بی‌آنکه حرف و سخنی پیش آمده باشد، حالت قهرآسودی داشت. ستاره هم اعتراضی نمی‌کرد. شاید به او حق می‌داد. شاید هم فکر می‌کرد اگر خودش جای او بود همین حالت را داشت.

اما دو ماه پیش، وقتی به ستاره گفته بود که با قرلو می‌خواهد هر شب چند نفر بیشتر را به خانه‌شان بفرستد، یکباره صدای ستاره در آمده بود. او هم بی اختیار ستاره را به گوشه‌ی اتاق پرتاب کرده بود و

می‌کند که روی پستان چپش، همان قسمت که از پیراهن بنفش با سبزش بیرون افتاده و می‌درخشد، می‌نشیند.

همیشه، حتی وقتی سوال‌های کودکانه‌ی بچه‌هایش را جواب می‌داد، حواسش به ستاره بود. صدای پایش را که بر پله‌ها می‌شنید می‌دانست که وقت آمدن مرد‌ها رسیده است. می‌دانست ستاره هر شب، پس از آماده شدن، می‌رود و در تاریکی آشپزخانه می‌نشیند تا به در حیاط نزدیک تر باشد و بتواند با اولین زنگ بپرسد و در را باز کند.

اولین مشتری معمولاً حدود ساعت هفت شب می‌رسید. پس از او شش بار دیگر هم صدای زنگ شنیده می‌شد. و او، هر شب، هفت بار بالا و پایین رفتن هاشان را می‌شمرد. گاهی هم، مثل امشب، صدای نفس‌های شهوتنگ مشتری را می‌توانست بشنود. اما هیچ‌وقت صدایی از ستاره نمی‌آمد. یعنی ستاره کجا بود؟ می‌دانست که تا صبح، وقتی ستاره به بچه‌ها غذا می‌دهد و نوازششان می‌کند، او را نخواهد دید.

تا دو ماه پیش اوضاع این گونه نبود. می‌دانست آخرین مشتری که می‌رود ستاره اتاق را مرتب و پنجره‌ها را باز می‌کند. لباس بنفسش یا سبزش را می‌اندازد روی تخت و می‌رود به حمام. می‌دانست که حمام کردنش نیم ساعتی طول می‌کشد، و او آنقدر و آنطور سر و تنش را صابون می‌مالد و می‌شوید که گویی بخواهد پوسته‌ای را از تنش بکند. بعد موها یش را خشک می‌کند و، مثل روزها، می‌بنند پشت سررش و لباسی را، که نه بنفسح است و نه سبز، می‌پوشد و می‌آید پایین تا رختخوابش را گوشه‌ی اتاق نشیمن، که دیگر هشت ماهی می‌شد اتاق خوابشان شده بود، بیاندازد - همانجا بیک که رختخواب او را

گلدن آرک

سر ستاره به دیوار خورد بود. سرش را میان دست هایش گرفته بود و گفته بود:

- چرا فقط قلدری ات مال من است؛ چرا به جای اینکه او را بزنی مرا می زنی؟

و او فریاد کشیده بود:

- خفه شو زنیکه می جنده...

می نشیند کنار سیروس و به دهان نیمه باز او نگاه می کند. شبیه دهان کودکی خودش است، وقتی که بازش کرده بود تا به مادرش بگوید: «خفه شو زنیکه» و نتوانسته بود. گریه همه ماهی های حوض را بلعیده بود و هنوز آن طرف حیاط نشسته و دست هایش را می لیسید. چشم هایش به ببری می مانست که آماده می حمله باشد. و او آبکش را انداخته بود و آخرین ماهی را از حوض بیرون کشیده بود. می خواست آن را هم جلوی گریه بیاندازد تا نگاهش را از چشم های او بگیرد.

- چه کار می کنی پسره‌ی دست و پا چلفتی می احمق؟ به جای اینکه گریه را بیرون کنی، ماهی بدیخت را برایش می گیری؟

رختخوابش را جمع کرده و برد بود به اتاق بچه ها تا پس از آن هر شب آنجا بخوابد. و همانوقت دلش برای ستاره سوخته بود.

امشب هم، وقتی به مردمک کبود صنوبر که از میان پلک های نیمه بازش دیده می شود نگاه می کند، دلش برای ستاره می سوزد. خیلی وقت ها دلش برای او می سوخت: همان شب ها، که بی حرف و سخن در یک اتاق می خوابیدند، مدت ها به چهره‌ی پاکیزه می ستاره، که زیر

نور اندک بیرون پنجه معصوم و کودکانه می نمود، خیره می شد. می دانست ستاره هم زجر می کشد و برای همین دلش می سوت. می خواست به ستاره بگوید که «قام می شود. از این خراب شده که برویم همه چیز درست خواهد شد. شاید هم بشود این روزها را فراموش کنیم». دلش می خواست، اما نمی توانست.

دیگر نمی توانست حتی به صورت ستاره نگاه کند. از دو ماه پیش یکبار هم به ستاره نگاه نکرده بود؛ حتی در آن چند دقیقه ای که، به وقت صبحانه و شام، سرمیز می نشستند. اما او را می دید، همه می حرکات و رفتارش را می دید؛ حرکت نرم دست هایش را، پیچش دلفریب نگاهش را، کج کردن گردن و لرزش قشنگ لب هایش را - وقتی که با بچه ها حرف می زد و قربان صدقه شان می رفت. بی آنکه نگاهش کند می دید که او هنوز همانقدر زیباست که هفت سال پیش از آن بود؛ وقتی برای اولین بار به هم برخورده بودند.

چیزی تلغی و دردنیک او را از گذشته جدا می کند. صدای نفس های شهوتناک مرد اوج می گیرد و او به خود می پیچد. چیزی به غلظت نفرت در جانش می چرخد. نفرت از این صدا، از این مرد، از همه می آن مردها که وقتی از کنار پنجه‌ی رو به حیاط می گذشتند سایه هاشان بر شیشه های زخمی بزرگ و بزرگ‌تر می شدند و، تا به ساختمان برسند، از سر درخت بلند چنار میان حیاط هم می گذشتند. آنگاه آن هیولای بزرگ بیدار و زنده می شد و تا کنار پنجه‌ی او آمد. گاهی که چرخشش شدت می گرفت، گرد و خاک و شن هم لوله می شدند و از زمین بر می خاستند و به پنجه‌های خودند. یکبار هم شد که پنجه

حافظه اش را دارد از دست می دهد و نمی داند چرا. نمی داند اینکه در سرش نشسته و هر چیزی را که بخواهد خط می زند و پاک می کند کیست. ولی صورت تب کرده از خناق صنوبر جلوی چشم اوست؛ وقتی که آنها دیگر آهی در بساط نداشتند. نامه‌ی پاکسازی هم یادش می آید؛ به جرم داشتن دو تقدیر نامه از حکومت قبلی. از تاریخ آن نامه نزدیک به یک سال گذشته بود. چرک راه گلوبی صنوبر را گرفته بود. دیگر کسی نمانده بود تا از او قرض بگیرند و بعد، در انتهای درمانگی، با قرلو راه و چاه را نشانش داده بود. یادش می آید که صورتش، مثل صورت صنوبر، داغ بود و بخار گرمایی که از چشمش بیرون می زد بر عینکش می نشست. در خیابان آرزو می کرد که آنقدر نیرو پیدا کند تا برگرد و با قرلو را بکشد. به یاد نمی آورد که پس از شنیدن آن حرف چرا این کار را نکرده بود. فقط یادش می آید که در آن لحظه تب صنوبر رفته جرأت او را، همچون گوشت و خون، خورد و نابود کرده بود.

چشمان ستاره را هم به یاد دارد که خیره به او نگیرسته و در اشک غوطه خورده بودند. بی صدا گریسته و گفته بود:

- از فردا تو بچه ها را نگاهدار. من می روم کلفتی می کنم.

بالآخره توی این شهر، با این همه آدم پولدار، کلفتی و زمین شویی که پیدا می شود.

اما کاری نبود و دیفتری نفس های صنوبر را گرفته بود و ستاره گریه کنان داشت اورا پاشویه می کرد. یادش می آید که سرگردان نشسته بود و آنقدر مادر و دختر را پاییده بود که ستاره نگاهش کرده و

شکست و خاک ها به درون ریختند؛ خاک هایی که می توانستند جشه‌ی کوچک او را در خود بپوشانند و دفن کنند. «... از این یکی بیشتر از همه». این یکی را از صدای زوزه های خفیف و نفس های پر سرو صدایش می شناخت.

فردای شب هایی که این یکی می آمد حس می کرد که جوان های محله طور دیگری نگاهش می کنند. این نگاه ها را خوب می شناخت؛ مثل نگاه خودش به برادر نصرت بودند - وقتی که نصرت دامن کوتاه می پوشید و در حال حرف زدن با پسرها مستقیم توی چشم هاشان نگاه می کرد و لبخند می زد. حتماً صدای این مرد به خانه‌ی همسایه ها می رفت، همانطور که به طبقه پایین می آمد. و همین صدای است که او را رسوا خواهد کرد.

بارها فکر کرده بود که شاید اگر ستاره این همه زیبا نبود کسی شکش نمی برد. شاید اگر این همه زیبا نبود با قرلو هم، به جای آن پیشنهاد، کار خود او را درست کرده بود... شاید.

میان صدای نفس های مرد، که ضعیف و بربار بوده می شود، یادش می آید که ستاره، در همان دعوای دو ماه پیش، گفته بود:

- مگر من می خواستم این طور بشود؟ مگر پیشنهاد خود تو نبود؟

یادش می آید که همین حرف به جنونش کشانده بود و باعث شده بود که با مشت به سینه ستاره بکوید. اما هنوز هم یادش نمی آید که چگونه پیشنهاد با قرلو را به ستاره گفته بود. اصلاً یادش نیست که چگونه این اتفاق افتاد و آنها چگونه راضی شدند. می بینند که

گفته بود:

- وقتی خدایی نیست باید به شیطان متولسل شد. پاشو برو به باقلو تلفن کن.

و باقلو گفته بود:

- تصمیم عاقلاته! خیالت هم راحت باشد. فقط آدم های حسابی را می فرستم. حتی پول را هم خودم ازشان می گیرم و آخر هر هفته می آورم که مشکلی پیش نیاید. تازه به کمیته‌ی محل هم می سپارم که دورادور مراقب خانه‌ی شما باشند.

و هر پنج شنبه آخرین مشتری خود باقلو بود. نصف بیشتر پول‌ها به داخل صندوقی می رفت که او اولین کارت پستالی را که خواهresh از سوئد برایشان فرستاده بود، رویش چسبانده بود. یادش می آید که صندوق در اتاق نشمین است، در کمد لباس هاشان که از هشت ماه پیش به آن اتاق آمده است. می رود و در کمد را باز می کند. استکهلم، با دریاچه‌ای برفیوش و ساختمان‌هایی کوتاه و بلند به رویش می خندد. از این خنده چندلشش می شود. صدای پای مرد را بر پله‌ها می شنود، نگاهی به ساعت می اندازد: چند دقیقه‌ای از ده می گذرد. معلوم است که کارشان زودتر از شب‌های دیگر تمام شده است. بر می گردد به اتاق بچه‌ها. مدت‌ها نگاهشان می کند. صدای باز و بسته شدن در کوچه را که می شنود حس می کند چیزی در سرش روشن شده، اما کسی که آنجا نشسته همه چیز را پاک کرده است.

به نرمی به آشپزخانه می رود، کشو را می کشد، چیزی را که نمی فهمد چیست برمی دارد. دامنه‌های تابستان البرز را روی تقویم

دیواری کنار در می بیند. لحظه‌ای می ایستد و به شقایق‌ها که در تاریکی به لکه‌های سیاه کوچک بدل شده اند نگاه می کند. کسی که در سرشن نشسته فرمان حرکت می دهد. روی از شقایق‌ها بر می گرداند و از پله‌ها بالا می رود. به نظرش می رسد که شبی است مثل شب‌های چند ماه پیش، وقتی که او هنوز راحت از این پله‌ها بالا می رفت، نرم و طبیعی.

پشت در اتاق خوابشان که می رسد لحظه‌ای توقف می کند. می تواند ندیده ببیند: ستاره دارد رختخواب را مرتب می کند و هنوز پنجره‌ها را باز نگرده است. اما در اتاق را که باز می کند ستاره را می بیند که هنوز در تختخواب ازدواجشان افتاده است؛ عربان و بی حرکت، مثل مجسمه‌ای گچی که تازه از قالب درآمده باشد. مویش اما زنده و شفاف است؛ گستردۀ بر بالش و بر گرد صورتی بی رنگ. یک دست ستاره لبه‌ی پیراهن سبزش را، همچون پرچمی، چنگ زده است. خدایا چقدر زیباست!

مجسمه‌ی گچی با دیدن او تکان می خورد و به سرعت پیراهن سبز را روی سینه و شکمش می کشد. می خواهد برخیزد اما ترسیده و حیرت زده بر جای می ماند.

او آرام به ستاره نزدیک می شود. بخار تب یک لحظه عینکش را تار می کند و ستاره پشت مه پنهان می شود. اما او از حرکت غمی ایستاد. به ستاره‌ی خفته در مه نزدیک می شود و ناگهانی و سریع کارد را میان دو پستان شیری رنگ او فرو می کند. صدای شکستن استخوان‌ها، با صدای آه بلندی که از دهان نیخه باز ستاره بر می آید، درهم

می شود. می خواهد کارد را بپرون بکشد. نمی تواند. تیغه‌ی بلند
میان استخوان‌های اطراف قلب گیر افتاده است. عینکش را بر می دارد
و با پشت دست چشم‌هایش را پاک می کند. می بیند که ستاره از دور،
خیلی دور، با چشممانی گشاده به او می نگردد. بسی هیچ حیرت و
ترسی.

همیشه وقتی به اتاق خوابشان می آمد ستاره روی تخت دراز
کشیده بود. او را که می دید دست چپش را بلند می کرد و او را به
خود می خواند. دست چپ ستاره را می گیرد و بلند می کند. دعوتی
در آن نمی یابد. وحشت زده خود را عقب می کشد. دست ستاره
فرومی افتد و چشممانش به آرامی بسته می شود.

عینکش را که بر چشم می گذارد از پشت مه می بیند که بر
لب های ستاره لبخندی می درخشد که در گذشته های دور، پس از هر
همآغوشی، به روی او شکفته می شد. آسوده خاطر سر می گرداند و
اطرافش را تماشا می کند. در بیابان های پشت پنجره های زخمی، باد
خفته است و ماه بالا می آید.